

ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน Learning community to classroom research

ศิริวิทย์ ปฐมชัยวาลย์ (Sirawit Pathomchaiwal)^{1,*}

มาเรียม นิลพันธุ์ (Maream Nillapun)²

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (Siriwan Vanichwatanavorachai)³

บทนำ

หนังสือชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครู ได้แก่ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และกระบวนการการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) มาพัฒนาเป็นกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 73000

E-mail: sirawit.pathom@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 73000

E-mail: maream_su@hotmail.com

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 73000

E-mail: wantoo@hotmail.com

¹Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom, 73000, Thailand

²Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom, 73000, Thailand

³Faculty of Education, Silpakorn University, Nakhon Pathom, 73000, Thailand

*Corresponding author, E-mail: sirawit.pathom@gmail.com

(Received : January 26, 2024; Revised : June 15, 2025; Accepted : June 16, 2025)

สู่การวิจัยในชั้นเรียน ผู้เขียนสามารถยกตัวอย่างและแนวทางอย่างเป็นรูปธรรม ในการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ใช้กระบวนการสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัย ของผู้เขียน ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ โดยกระบวนการดังกล่าวมีจุดเด่นที่ทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถ ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากการ ให้รายละเอียดของข้อมูลพื้นฐานและสาระสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ความหมาย หลักการ ความสำคัญ คุณลักษณะสำคัญ กระบวนการ เทคนิค และการนำไปใช้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมถึงการให้รายละเอียดของ ข้อมูลพื้นฐานและสาระสำคัญของกระบวนการการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน ได้แก่ ลักษณะ รูปแบบ วงจร และกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน ตลอดจนการพัฒนากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัย ในชั้นเรียนจากแนวคิดทั้งสองแนวคิดข้างต้น ซึ่งจะให้รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของ กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงเป็นประโยชน์สำหรับครู อาจารย์ นิสิต และนักศึกษา ด้านครุศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาและนักวิจัยทางการศึกษาที่จะนำนวัตกรรม กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนของผู้เขียนไปศึกษา และทดลองใช้ในชั้นเรียนของตนเองเพื่อมีเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามบริบทชั้นเรียนของตนเอง

วัตถุประสงค์

หนังสือเล่มนี้เหมาะกับครู อาจารย์ นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และนักวิจัยที่สนใจเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในองค์กรของตน และมีความต้องการการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่าน นำกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ไปพัฒนาชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้สอดคล้อง กับบริบทของตนเองได้ รวมถึงการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น (พิชิต ฤทธิ์จรรย์, 2566, น. 70; สุวิมล ว่องวานิช, 2560, น. 21) นอกจากนี้การสร้าง

ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นการตอบสนองนโยบายพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานในการขอความร่วมมือการพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสภา และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินตามข้อตกลงการปฏิบัติงาน (Performance Agreement: PA) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) (ขวลิต ชูกำแพง, 2566, น. 59-60)

สาระสำคัญ

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน โดยมีทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่รองรับ ได้แก่ แนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จากนั้นสังเคราะห์แนวคิดทั้งสองข้างต้นไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน โดยมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างทีม การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด การเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจ และการนำกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย โดยในหนังสือเล่มนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 บท โดยบทที่ 1-2 เป็นการให้รายละเอียดของแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน และบทที่ 3-9 เป็นที่มาและรายละเอียดของกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละบทมีสาระสำคัญ ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง, 2566, น. 1-185)

บทที่ 1 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมกลุ่มของครูและผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการเริ่มต้นจากการตั้งเป้าหมายด้านการเรียนการสอนร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสะท้อนคิดร่วมกัน ซึ่งมีเทคนิคที่แตกต่างจากการประชุมทั่วไป เช่น สุนทรียสนทนา การใช้เรื่องเล่า การทบทวนผลจากการปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาการปฏิบัติการของครู โดยอาศัยปรัชญาสำคัญ ได้แก่ ความเป็นสาธารณะ ประชาธิปไตย และความเป็นเลิศ และปัจจัยความสำเร็จของชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีดังนี้ การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ความเป็นอิสระของครู ความสัมพันธ์ที่ดีของครู และระบบการสื่อสารภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บทที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ผ่านการวิเคราะห์สะท้อนผลการปฏิบัติงาน ถือเป็นวงจรการปฏิบัติงานที่อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหลักการสำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติงานของตนเอง การวิจัย และการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนก็คือ การแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยที่เหมาะสมกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู หรือพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับโดยครูสามารถดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในชั้นเรียน โดยมีกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อาทิ วงจร PAOR เริ่มจากการวางแผน ปฏิบัติการ การสังเกต และการคิดสะท้อนผล จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่วงจรการวิจัยที่สืบเนื่องต่อไปจนกว่าจะบรรลุผลการแก้ปัญหาตามเป้าหมายของครูนักวิจัย นอกจากนี้ครูยังสามารถทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนคนเดียวได้ หรือหากครูรวมกลุ่มโดยอาศัยความร่วมมือกับนักวิจัย หรือครูคนอื่น ๆ นับว่าเป็นไปตามระเบียบวิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย

บทที่ 3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีเป้าหมายเหมือนกันคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่มีความแตกต่างกัน โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมุ่งแก้ปัญหาในชั้นเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งอาจดำเนินการโดยครูคนเดียวได้ อย่างไรก็ตามผู้เขียนได้สังเคราะห์กระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับกระบวนการการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นกระบวนการใหม่เรียกว่า กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างทีม การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนคิด และการรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 4 การสร้างทีมพัฒนาการเรียนรู้สู่การวิจัย

การสร้างทีมซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน มีเป้าหมายคือ การสร้างค่านิยมร่วมกันทำให้สมาชิกทุกคนเห็นคุณค่าของตนเองและสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศในทีม การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับทีม และการสร้างความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในการสร้างทีมมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบเป็นทางการซึ่งเชื่อมโยงกับโครงสร้างองค์กรและมีการออกคำสั่งและแต่งตั้งทีมอย่างเป็นทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการที่เกิดจากการมีสัมพันธภาพ ความสนใจ หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน ทั้งนี้ทีมมีขนาดและจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมตามบริบทและตั้งอยู่บนฐานของความยืดหยุ่น นอกจากนี้การเริ่มต้นสร้างทีมในสถานศึกษาควรนำกิจกรรมของกระบวนการ เช่น กิจกรรมผู้นำสี่ทิศ กิจกรรมเรื่องเล่าวัยเด็ก กิจกรรมเรื่องเล่าห้องเรียน และกิจกรรมแต่งเสริมเติมภาพ เป็นต้น มาใช้เพื่อทำให้เกิดความยั่งยืนในชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

บทที่ 5 การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา

การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการต่อมาหลังจากเริ่มต้นการสร้างทีมแล้ว โดยการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาคือ กระบวนการที่ทีมในชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนได้ร่วมกันในการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การตั้งคำถามการวิจัยในชั้นเรียน แสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา และออกแบบวงจรวิจัยปฏิบัติการร่วมกัน

บทที่ 6 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนต่อมาจากการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ครูผู้ออกแบบต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาของผู้เรียนกับการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่ครูในทีมจะต้องมาสะท้อนคิดร่วมกัน โดยมีข้อควรพิจารณาคือ เป้าหมายของการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความรู้ในเนื้อหาพจนานุกรมวิธีสอนและเทคโนโลยี (TPACK) เป็นต้น เพื่อบทเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริงให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน

บทที่ 7 การสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนต่อมาจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แล้วนั้นคือ การสังเกตชั้นเรียน โดยมีเป้าหมายคือ การสังเกตพฤติกรรม

การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อทำการช่วยเหลือ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนวางแผนการวิจัยในวงจำกัดไป ซึ่งการสังเกตชั้นเรียนไม่ใช่การประเมินการสอนของครู และการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตชั้นเรียนมีเครื่องมือที่สำคัญคือ แบบสังเกต ที่ให้ความสำคัญกับการบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน และเครื่องมืออื่น ๆ ที่ตรงตามเป้าหมายการเรียนรู้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ควรได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงก่อนนำไปใช้สังเกตชั้นเรียน

บทที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด เป็นขั้นตอนหลังจากการสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยหรือผู้สังเกตในทีมต้องเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ เพื่อนำไปสู่การสะท้อนคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการอภิปรายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยแนวทางการสะท้อนคิดควรมีการสนทนา ปฏิสัมพันธ์สองด้าน และหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ที่เน้นพฤติกรรมครูซึ่งอาจทำให้เกิดความรู้สึกบาดเจ็บใจ โดยไปมุ่งเน้นที่พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแทน เพราะพฤติกรรมการเรียนรู้จะสะท้อนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูโดยปริยาย

บทที่ 9 รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้

ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน คือ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อบันทึกรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่คิดค้นแสวงหามาใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูคนอื่นด้วยกัน ในการเขียนรายงานผลนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเขียนรายงาน อาทิ เพื่อเป็นหลักฐานการทำงานของตนเอง เพื่อเผยแพร่การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่เกิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งของครู ซึ่งรูปแบบการเขียนรายงานประกอบด้วย รูปแบบการเขียนรายงานแบบเป็นทางการ มักนำเสนอในรูปแบบการวิจัย 5 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และรูปแบบการเขียนรายงานแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการนำเสนอแบบสั้น ๆ เฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญ แสดงถึงเหตุและผลของกระบวนการวิจัย ทั้งนี้ครูอาจเริ่มต้นจากการเขียนรายงานแบบไม่เป็นทางการก่อน อย่างไรก็ตามครูผู้วิจัยควรรู้หลักการเขียน หลักการใช้ภาษา องค์ประกอบของรายงาน เทคนิคการเขียนในแต่ละองค์ประกอบของรายงาน

และสิ่งสำคัญของการเขียนรายงานนั้นคือ รายงานที่ดีคือรายงานที่แก้ปัญหานักเรียนนำไปสู่การแลกเปลี่ยนและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

คุณค่า

คุณค่าของหนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู 3 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และแนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้เขียนให้รายละเอียดกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอนซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของตนเองได้ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้สะท้อนคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. หนังสือเล่มนี้มีการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ข้อมูลพื้นฐาน ความหมาย หลักการ ลักษณะที่สำคัญ และกระบวนการ เป็นต้น ตลอดจนวิเคราะห์มุมมองที่มีความเหมือนและความแตกต่างกันของระหว่างแนวคิดที่สำคัญ 2 แนวคิด คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน รวมถึงการสังเคราะห์เป็นกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน 6 ขั้นตอนได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่การสร้างทีม การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด และการรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน การสร้างทีม ซึ่งชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ถือเป็นองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษาที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถศึกษาและนำไปใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง

2. หนังสือเล่มนี้นำเสนอรายละเอียดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน และมีการรวบรวมการเขียนรายงานผลการวิจัยอย่างเป็นทางการในรูปแบบ 5 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ทำให้เกิดประโยชน์กับครูก่อนประจำการ ครูผู้ช่วย หรือนักวิจัยที่เริ่มต้นทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเขียนรายงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

3. หนังสือเล่มนี้นำเสนอนวัตกรรมทางการศึกษาที่เรียกว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน อย่างละเอียดและมีตัวอย่างวิธีการและเทคนิคการนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเหมาะสมสำหรับครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน หรือสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองนโยบายพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานในการขอความร่วมมือการพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสภา และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินตามข้อตกลงการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. หนังสือเล่มนี้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากเป้าหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนคือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และกระบวนการในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด โดยใช้กระบวนการสะท้อนคิดที่มุ่งเน้นกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนผลที่ได้จากชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนคือ ครูผู้วิจัยได้พัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อนำไปแก้ปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแท้จริง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ผ่านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จากครูผู้วิจัย (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2566, น. 80)

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้นำเสนอนวัตกรรมทางการศึกษาคือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมาจากการสังเคราะห์แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนร่วมกัน ผู้เขียนอธิบายทั้งแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญของทั้งสองแนวคิด พร้อมตัวอย่างเครื่องมือและเทคนิคการปฏิบัติที่ทำให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่สนใจสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทสถานศึกษา โดยหนังสือเล่มนี้เหมาะกับครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษาด้านครุศึกษาและนักวิจัยทางการศึกษาที่เข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในองค์กรของตน และต้องการที่จะดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผ่านการใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้หนังสือเล่มนี้ยังนำเสนอทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญได้แก่ แนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตลอดจนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน

ที่มาจากการสังเคราะห์แนวคิดทั้งสองข้างต้น โดยมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างทีม การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนคิด การเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังมีคุณค่าคือ การสร้างองค์ความรู้ใหม่จากนวัตกรรมทางการศึกษาที่สังเคราะห์แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเข้าด้วยกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียนพร้อมตัวอย่างเทคนิคขั้นตอนละเอียด ทำให้สามารถนำไปทดลองใช้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้ และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านกระบวนการสะท้อนคิดที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน หรือสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองนโยบายวิชาชีพครู ช่วยครูและผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามแนวทางของคุรุสภา และหลักเกณฑ์ประเมินผลงานของ ก.ค.ศ. ทั้งในด้านการพัฒนาวิชาชีพและผลงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

บรรณานุกรม

- ชวลิต ชูกำแพง. (2566). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2566). *เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัยที่มีคุณภาพ*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2560). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.